

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Čurdy a soudců JUDr. Jiřího Macka a JUDr. Romana Horáčka, Ph.D., ve věci

žalobce: **Notino, s.r.o.**, IČO: 27609057
se sídlem Brno, Londýnské náměstí 881/6
zastoupený advokátem Mgr. Ing. Zdeňkem Stanovským
se sídlem Praha 6, Na Hutích 661/9

proti
žalovanému: **Chanel S.A.S.**,
se sídlem 135 Avenue Charles de Gaulle, 925 21 Neuilly Sur Seine Cedex,
Francouzská republika

o ochranu hospodářské soutěže, **k odvolání žalobce** proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 8. 2018, č. j. 2 Cm 11/2018-6

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se ve výroku I. mění tak, že řízení se nezastavuje, ve výroku II. zrušuje.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně shora označeným usnesením zastavil řízení (výrok I.) a o nákladech řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu (výrok II.). V odůvodnění rozhodnutí připomněl, že se žalobce domáhá podle § 2990 ve spojení s § 2988 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“), uložení povinnosti žalovanému zdržet se omezování hospodářské soutěže a odstranění závadného stavu spočívajícího v odmítnutí žalobci sdělit úplný seznam kritérií pro vstup do selektivního distribučního systému žalovaného. Při zkoumání podmínek řízení soud prvního stupně dospěl k závěru, že není dána jeho pravomoc a řízení podle § 104 odst. 1 o. s. ř. (zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád) zastavil, výrok o nákladech řízení odůvodnil odkazem na § 146 odst. 1 o. s. ř. Jak dále z odůvodnění rozhodnutí plyne, s ohledem na skutečnost, že jde o věc s mezinárodním prvkem, aplikoval soud Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „Brusel I bis“). Uvedl, že pro určení základního sudiště se aplikuje obecné pravidlo v čl. 4 odst. 1 Brusel I bis, dle kterého nestanoví-li toto nařízení jinak, mohou být osoby, které mají bydliště v některém členském státě, bez ohledu na svou státní příslušnost žalovány u soudů tohoto členského státu. Podle čl. 5 cit. Brusel I bis osoby, které mají bydliště v některém členském státě, mohou být u soudů jiného členského státu žalovány pouze na základě pravidel stanovených v oddílech 2 až 7 nařízení. Podle čl. 63 Brusel I bis se pak pro účely nařízení v případě právnických osob rozumí „bydlištěm“ místo, kde má právnická osoba své sídlo, ústředí nebo hlavní provozovnu. Dle čl. 62 odst. 1 pro posouzení toho, zda má strana řízení bydliště v členském státě, u jehož soudů byl podán návrh, použije soud své národní právo, přičemž podle ustanovení § 136 a násl. o. z. je za sídlo považována adresa zapsaná v obchodním rejstříku, přičemž žalovaný má sídlo ve Francouzské republice. Dále soud uvedl, že oddíl 2 Brusel I bis upravuje tzv. zvláštní (alternativní) příslušnost soudu, když obecným

předpokladem pro aplikaci pravidel zvláštní příslušnosti je domicil žalovaného v členském státu, tj. splnění obecného (základního) pravidla. Zvláštní (alternativní) příslušnost je vždy třeba posuzovat a hodnotit „ad hoc“, přičemž musí být vždy respektován účel nařízení a odchylky je třeba vykládat restriktivně, tzn. jako výjimku ze základního pravidla z důvodu zachování řádného výkonu spravedlnosti a předvídatelnosti pro obě strany sporu. Pokud není naplněn požadavek předvídatelnosti, nelze aplikovat zvláštní (alternativní) příslušnost, a proto bude nutné vést spor dle obecného (základního) pravidla. Čl. 7 odst. 2 Brusel I bis umožňuje ve věcech týkajících se deliktů nebo kvazideliktů odpovědnosti žalovat stranu podle místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události. Toto ustanovení se aplikuje v případech mimosmluvních závazků, kdy závazek není založen smlouvou. V takovém případě je mezinárodně příslušný soud místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události, přičemž takové jednání musí v určitém místě nastat (příčina) nebo se musí projevit tyto účinky v podobě následku. Za místo škodné události lze považovat stát, kde došlo nebo fakticky může dojít k protiprávnímu jednání, stejně tak jím může být jiný stát, pokud se v něm škoda projevila, přičemž nelze zapomínat, že v případě protiprávního (protisoutěžního) chování je třeba pro určení soudiště posoudit i hledisko úzké vazby mezi soudním sporem a určitým státem. Zde soud poukázal na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ve věci C-68/93 Fiona Shevill, Ixora Trading Inc., Chequepoint SARL a Chequepoint International Ltd proti Presse Alliance SA a dovodil, že SDEU konstantně judikuje, že alternativní příslušnost je derogací od základního pravidla. Při vědomí, že Brusel I bis umožňuje žalobci zvolit si soudiště dle alternativní příslušnosti, tak soud dospěl k závěru, že v daném případě v rámci zajištění efektivního vyřešení soudního sporu je nutné postupovat podle obecného (základního) pravidla pro určení soudiště, a to s ohledem na skutečnost, že místo události, která zakládá odpovědnost za protiprávní jednání, je ve Francouzské republice, neboť místem počátku protiprávního jednání je sídlo žalovaného, který odmítl žalobci sdělit kritéria pro vstup do selektivního distribučního systému, čímž se podle názoru žalobce dopouští omezování hospodářské soutěže.

2. Usnesení napadl odvoláním žalobce a navrhl, aby ho odvolací soud změnil tak, že se v řízení pokračuje. S poukazem na rozsudek SDEU ve věci C-364/93 Marinari proti Lloyds Bank plc a Zubaidi Company uvedl, že čl. 7 odst. 2 Brusel I bis je třeba vykládat tak, že poškozený si může vybrat fórum mezi místem, kde nastal delikt, a místem, kde se takový delikt projevil. To sice soud prvního stupně nezpochybil, naopak si možnosti volby soudiště dle alternativní příslušnosti byl vědom, nesprávně však dovodil, že je nutno postupovat podle základního pravidla. To podle žalobce neodpovídá konstatní judikatuře SDEU a Nejvyššího soudu ČR, když i soudem citovaný judikát podporuje názor žalobce, že je právě na něm, jaké fórum si zvolí. Skutečnost, že si žalobce vybral soudiště podle místa, kde se újma projevila, nemůže mít za následek konstatování nedostatku pravomoci.
3. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal podle § 212 a násl. o. s. ř. usnesení prvního stupně a, aniž by nařizoval jednání /§ 214 odst. 2 písm. e) o. s. ř./, dospěl k závěru, že odvolání žalobce je důvodné.
4. Jak z obsahu spisu vyplývá, žalobce uplatněné nároky na zdržení se závadného stavu a jeho odstranění odůvodnil tím, že je českou obchodní korporací, je součástí skupiny Notino, představující síť online obchodů i kamenných prodejen s parfémů a kosmetikou v rámci celé Evropy, na území České republiky má žalobce kamenné prodejny v Praze, Brně a Ostravě, přičemž online obchod s tímto zbožím je zde provozován pod doménou www.notino.cz. Žalovaný je francouzskou obchodní společností, jež je mimo jiné distributorem parfémů značky Chanel. Podle žalobce využívá žalovaný pro distribuci svého zboží systém selektivní distribuce, jak je definován v čl. 1 odst. 1 Nařízení Komise (EU) č. 330/2010 ze dne 20. 4. 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě, přičemž (jak žalobce podrobně rozepsal na základě své zkušenosti se žalovaným) odmítá sdělit kritéria pro vstup do selektivního distribučního systému. Tím ve vztahu k žalobci omezuje

hospodářskou soutěž, neboť se snaží uzavřít trh tak, aby na něj žalobce, jako jeden z nejvýznamnějších online hráčů, nemohl, resp. aby ho z něj vytěsnil.

5. Ve shodě se žalobcem má odvolací soud za to, že názor soudu prvního stupně o tom, že v daném případě je nutné postupovat podle obecného (základního) pravidla pro určení sudiště, vyjádřeného v čl. 4 odst. 1 Brusel I bis, nemá oporu ani v citované právní úpravě, ale ani v konstantní judikatuře. Jak správně poukázal soud prvního stupně, obecné pravidlo pro určení příslušnosti soudu je v oddílu 2 Brusel I bis doplněno tzv. zvláštní (alternativní) příslušností soudu. Podle čl. 7 odst. 2 Brusel I bis osoba, která má bydliště v některém členském státě, může být v jiném členském státě žalována ve věcech týkajících se deliktů či kvazideliktů odpovědnosti u soudu místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události. Již označení zvláštní (nebo také alternativní) příslušnost však evokuje možnost výběru mezi obecnou příslušností a zvláštní příslušností. Žalující osoba tak má právo vybrat si, zda bude příslušnost soudu určovat na základě obecného či alternativního pravidla. Alternativní pravidla však nestojí samostatně a jsou závislá na pravidlu obecné příslušnosti, tedy předpokladem aplikace alternativního pravidla je existence takových okolností případu, aby v úvahu přicházela i příslušnost obecná. Závěr, že volba sudiště je ponechána na žalobci, vyplývá jak ze soudem prvního stupně citovaného rozsudku SDEU ve věci C-68/93 Fiona Shevill, Ixora Trading Inc., Chequepoint SARL a Chequepoint International Ltd proti Presse Alliance SA, tak ze žalobcem citovaných rozsudků SDEU ve věci C-364/93 Minari proti Lloyds Bank plc a Zubaidi Company, ve věci C-21/76 Handelswekerij G. J. Bier BV v. Mines de Potasse d'Alsace SA, věc C-21/76. Byť tyto rozsudky byly vydány za účinnosti předchozí úpravy, obsažené v nařízení Rady (ES) č. 44/2001, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a v obchodních věcech, jsou závěry této judikatury aplikovatelné i na případy podléhající režimu platné právní úpravy, neboť tato nedoznala změn, které by měly význam na projednávanou věc.
6. Pokud tedy soud prvního stupně rozhodl, že není ve věci příslušný a řízení pro nedostatek pravomoci zastavil, nepostupoval správně. Odvolací soud proto usnesení soudu prvního stupně ve výroku I. podle § 220 odst. 1 o. s. ř. (per analogiam) změnil tak, že se řízení nezastavuje, výrok II. o nákladech řízení jako předčasné bez dalšího zrušil.

Poučení:

Dovolání proti tomuto rozhodnutí lze podat za podmínek § 237 až 238a o. s. ř. ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 19. 3. 2019

Mgr. Jiří Čurda v. r.
předseda senátu